

وضعیت مالداري در افغانستان

حدود ۸۰٪ مردم افغانستان به زراعت و مالداري اشتغال دارند. زياده تربيه مالداري در قريه جات توسط زنان بيش برده مي شود. صاف كاري پشم تار ساختن و بافتن قالين گلیم نگهداري گاو و توليد لبنیات حفاظت حيوانات كار زنان است. توليد محصولات دامداري نه تنها زندگي روستايان را بيش ميبرد بلکه نياز مندي شهرها را تکميل مي نمايد. بناعاً دامداري يك شغل و بخش بزرگ از اقتصاد افغانستان را تشكيل مي دهد. بدین منظور در طی بيشتر از ۴۰ سال دولت و سازمانهای مرتبط کشاورزي در اصلاح نسل، تربيه حيوانات و تهيه لبنیات صحت برنامه های داشته اند. در وزارت زراعت معنيت بنام مالداري وجود دارد. در تحت اداره و منجمنت اين اداره بيمارستانهای حيواني و مديریتهای واکسين سازي فعاليت دارند. اين بيمارستانها در اکثر ولايات افغانستان فعال اند. در ماه دسمبر سال ۲۰۰۳ سازمان غذائی جهان اولين سر شماری دامداري رادر افغانستان اجرا نمود. اين پژوهش در ۳۷۶۰۰ قريه که دارای ۳ ميليون نفوس بود صورت گرفت. هزينه اين تحقيقات که مبلغ ۳۸۰۰۰۰۰ دالر می گرديد توسط دولت ايتاليپرداخته شد. در نتيجه اثبات گرديد که اصلاح سازي حيوانات افغانستان طور طبيعي مدت ۱۰ يا بيشتر سال را ضرورت دارد. علت کم شدن حيوانات در افغانستان خشکسالي ها و جنگهای چندین ساله بوده است. در سال ۲۰۰۳ افغانستان دارای ۳,۷ ميليون گاو، ۸,۸ ميليون گوسفند، ۷,۳ ميليون بز، ۱,۶ ميليون مرکب، ۱۸۰۰۰۰۰ اشتر، ۱۴۰۰۰۰۰ اسپ، ۱۲,۲ ميليون مرغ مرغابی فيل مرغ و کوک زری داشت. کثرت گاو گوسفند اسپ در شمال افغانستان، پرندگان در صفحات مرکزی، گاوميش در جلال آباد، غزگاو در ولايت بدخشان نسبت به ساير نقاط افغانستان زياده می باشد. کوچيهها مالکين ۷۴,۶٪ گوسفند ۵۱,۹٪ بز و ۱٪ گاو افغانستان می باشند.

اهمیت مالداري در رشد اقتصاد جامعه افغانی

پرورش مالداري در اقتصاد افغانستان از اهميت خاص برخوردار می باشد. صادرات پوست، روده، پشم یکی از اقلام مهم صادراتی این کشور را تشكيل مي دهد. قبل از جنگ ۶۶ فيصد صادرات افغانستان را محصولات زراعتی تشكيل می داد. از جمله محصولات نباتی ۵۰ فيصد و محصولات حیواني ۱۶٪ و محصولات پشم ۱۰٪ این صادرات را تشكيل می داد. عوايد محصولات زراعتی قبل از جنگ ۱۱۵ مليار افغانی و پس از جنگ ۱۱۸ ميليون دالر گرديده است بر خلاف واردات ۶۱۶ ميليون دالر گرديده است. درین صورت افغانستان ۲,۳ بيلون دالر دبت يا مقروض می گردد. در طول تاريخ بشري باشندگان این کشور از حيوانات نه تنها بمنظور گوشت بلکه بمقاصد پوست، پشم، لبنیات، ترانسپورت، کشاورزي، خریدوفروش، سپورت و غيره مورد استفاده قرار داده اند. گوشت حيوانات دارای طعم و مزه خاص می باشد. گوشت دارای امينو اسيدهای ضروري بوده که در رشد و نمو بدن و مغز انسان حایز اهميت می باشد. افغانستان در سالهای ۱۹۹۵-۱۹۹۰ حدود ۲۲ ميليون گوسفند ۳,۶ ميليون گاو ۸,۹ ميليون بز داشت. در طی سالهای خشونت و خشک سالی توليد گوسفند، گاو و ساير حيوانات گراف سعودی را پيموده است. در صورتیکه علفچرهای خشک شده دامنه های هندوکش دوباره احيا گردد ساحه علفچر دوباره به ۳۱ ميليون هکتار يعني ۴۹٪ خواهد رسيد. که تقريباً نصف خاک را تشكيل می دهد. طبق ارزیابی متخصصين کشاورزي افغانستان گنجایش ۳۱۰ ميليون حيوان را دارد. يعني ۱۱۰ ميليون گاو صد ميليون گوسفند ۱۰۰ ميليون ساير حيوانات و پرندگان را دارد. پس از سال ۲۰۰۲ سازمانهای USAID ; UNDP, WORD BANK.NGOS و سازمانهای کشورهای اسلامی تلاش ورزیدن تا بهبود در وضع کشاورزي و مالداري بياورند. دو انجيو در بخش حيوانات و ۴۰ انجيو در بخش مرغداري فعاليتهاي را انجام دادند که ثمر بخش بوده است.

تغذیه حیوانات در افغانستان

غذای حیوانات عبارتند از برگ ساقه و تخم غله جات گندم جو جواری جودر علوفه جات اعم از برگ و ساقه و تخم ارزن باجره شاحل لبلبو رشقه شبدر ذرت جوار حبوبات [قامیل لیگوم] لوبیا نخود ماش شفتل شاخل، کلول پتک، عدس ممپلی و تعداد از سبزه ها برگ ساقه و ریشه گیاهای طبیعی می باشد. دهقانان قسمت مورد نیاز نبات را برای خود نگه داشته باقی را به حیوانات خود می دهد. مثلاً جوار دانه آنرا دهقان برای خودنگهداشته ساقه و برگ آنرا به حیوانات می دهند. علاوه بر این حیوانات ضرورت به کلسیم نمک ویتامین ها و انزایم ها دارند. حیوانات اهلی در افغانستان مدت ده ماه از چراگاه ها طبیعی تغذیه میدارند. در دو ماه که سرما شدید میباشد لازم است دهقانان خود غذا حیوانات خویشرا تهیه دارند. بهترین غذا برای حیوانات نشخوار کننده و شیر ده رشقه می باشد. بدین منظور دهقانان غذای زمستانی حیوانات را از مخلوط رشقه و سایر علوفه جات میسازند که بنام بیده و سالیج گفته میشود. در کشورهای پیشرفته غذا، سالیج، نمکیات و ویتامینهای حیوانات را کمپنی های متجرب بطور صحی با گرانتی و نورم تولید می نمایند. بدین ترتیب مالداران عواید خوب بدست می آورند. مثلاً یک گاو افغانی با تغذیه و جای خراب در یک سال ۱۷۰۰ لیتر شیر می دهد در حالیکه یک گاو دنمارکی ۹۰۰۰ لیتر شیر می دهد. دنمارک مبلغ ۵۵ میلیارد کرون یا یک میلیارد دالر در سال از درک صادرات شیرو محصولات آن بدست می آورد.

علفچر و نوعیت آن

افغانستان دارای ۳۰ میلیون هکتار زمین علفچر می باشد که ۴۷ فیصد حصه خاکرا تشکیل داده است. دامنه های کوه هندوکش چراگاه طبیعی و دایمی را تشکیل داده است. صورت استفاده از چراگاه های افغانستان بدو نوع است. چراگاه مالداران و کوچی ها. کوچی در موسم گرما با حیوانات خویش به چراگاه دامنه های هندوکش مسکن گزین گردیده و در زمستان به پاکستان یا هند می روند. علفچر های افغانستان در تحت مواظبت دولت قرار نداشته همه ساله توسط مالداران محلی مورد استفاده قرار می گیرد. تناوب زراعتی درین علفچر ها وجود نداشته فاقد کنترل می باشد. چرا مفرط و للمی کاری باعث ازدیاد فرسایش خاک درین کشور گردیده است. در افغانستان چرا از اول بهار شروع شده در ماه عقرب ختم می گردد که بعضاً در ماه های سنبله میزان و عقرب مشکلات چرا وجود دارد. در کشورهای پیشرفته چرا گاها در کنترل قرار گرفته دولت یا مالداران ساحه چرا را به چند قسمت تقسیم می نمایند یعنی چرا بهاری تابستانی و خزانی. یعنی همه چرا را به یک زمان مورد استفاده قرار نمی دهند. هکذا تخم نباتات مورد نظر و کودرا با آن علاوه می کنند. نوعیت نبات و مقدار چرا مستقیماً بالای وزن حیوانات تاثیر دارد. چرا بز کوه ها، چرا گوسفند گاو در دامنه های کوه ها و اشتر در دشتهای مناسب می باشد. استفاده از بیابان زارها برای چرا نامناسب است. در صورت چرا به صحرا خشک مبدل می گردند.

تربیه گاو

این حیوان در تمام ساحات افغانستان وجود دارد. زیادهترین نفوس این حیوان در ولایات فراه جوزجان ولایت نورستان بدخشان و تخار می باشد. انواع گاوهای افغانستان عبارتند از گاو کابلی، قندهاری، غزگاو بدخشانی، کنری، شان خن سری، سیتانی و از گاوهای خارجی نیو جرسی هلستون، فریسین و بران سویس می باشد. گاوهای قندهای و سیستانی دارای حسامت قوی و کنری دارای حسامت لاغر می باشد. در افغانستان گاورا به مقاصد گوشت، شیر، کار، و انتقالات استفاده می نمایند. علاوه بر آن گاو دارای محصولات فرعی می باشد که دارای ارزش اقتصادی می باشد. محصولات فرعی گاو عبارتند از پوست، کود حیوانی، استخوان آن می باشد. کیفیت پوست نیز جز قیمت گاو است. پوست گاو ۱۰-۸ در صد قیمت گاو را و پوست گوساله ۲۰-۱۵٪ قیمت گوساله را در بر می گیرد. گوشت گاو دارای طعم لذیذ و دارای امینواسیدهای ضروری می باشد. معمولاً گاوها بمقاصد گوشت و شیر تربیه می شوند. از جنس نر آن بمقاصد مختلف استفاده می نمایند. در افغانستان تا اکنون گاوداری بشکل فنی بنسبت عدم امنیت و کمبود برق طور کل مروج نگردیده است. دارای سه نوع گاو یعنی وطنی، گاو میش، و غزگاو می باشد. در طی ۳۵ سال وزارت زراعت افغانستان با همکاری سازمانهای زراعتی جهان تحقیقات در مورد نسل گیری گاوهای خارجی با گاوهای افغانی اجرا نموده است ولی در مورد گاو گوشتی طور لازم کدام پروژه روی دست نداشته است. در شرایط صفحات مرکزی افغانستان گاوهای جرسی و هولستون نتیجه مثبت داده است. در طی این سالها به هزاران گاو افغانی با سپرم گاو هلستون القاح گردیده است. در متباقی ساحات افغانستان که هوای گرم دارد تربیه گاو حاصلات نچندان خوب داده است. در شرایط ۴۵-۴۰ درجه حرارت حیوانات مقدار زیاد وزن خود را می بازند. در چنین شرایط در صورت که آب فراوان باشد تربیه گاو میش مناسب است. و اگر کمبود آب باشد لازم است در مورد بدست آوردن نسل اصلاح شده وطنی پژوهش صورت گیرد. در کشورهای سکندراوی یک مالدار با دونفر کارگر ۵۰۰-۴۵۰ گاو را تربیه نموده در سال ۵-۲ میلیون لیتر شیر بدست می آورند. هر گاو در سال ۹۰۰۰ لیتر شیر می دهد. علت آن هوای سرد نسل خوب، دادن غذای مکفی از قبیل علوفه جات تخمر شده انواع نمکیات ضروری و کلسیم دار می باشد.

ساختمان داخلی گاو

معهه گاو دارای ۴ قسمت می باشد. در داخل معده گاو میکروبهای مفیده وجود دارد که از علف شحم و امینو اسید می سازد. در جهان بیشتر از ۲۵۰ نوع گاو وجود دارد. دانشمندان علم حیوانات تا فعلا توانسته اند الی صد نسل اصلاح شده را تولید کنند. گاو در سال یک چوپه تولید می کند و از ۲۵-۱۵ سال عمر دارد. هر دوره شیردهی گاو ۹ ماه است. گاو دارای وزنه های مختلف اند. طور اوسط ۱۵۲۰-۱۰۰۰ کلیو گرام میباشند. زیاده گاوهای افغانی

بنسبت کمبود تغذیه لاغر می‌باشد. یک گاو افغانی در روز ۵-۲ لیتر شیر در سال ۱۷۰۰-۱۰۰۰ لیتر شیر تولید می‌کند. مناسبتترین وقت کشتن گاو زمانی است که به وزن ۷۵۰ کیلوگرام برسد.

تربیه گوسفند

در افغانستان دو نوع گوسفند است دمبه دار و بی دمبه. نوع دمبه دار آن عبارتند از قره قل، غلجای، گدیک، هزارگی، بلوچی و قندهاری می‌باشد. نوع غیر دمبه آن عربی ترکی می‌باشد. وزن گوسفندهای شمال افغانستان ۵۰-۵۵ کیلو می‌رسد. و وزن گوسفند گدیک پنجشیر و بدخشان بین ۲۸-۳۵ کیلو می‌رسد. این حیوان داری چهار معده بوده از گیاه‌ها پروتئین را در بدن خود می‌سازد. گوشت گوسفند در افغانستان قیمت تر از گوشت گاو می‌باشد. گوسفندهای افغانستان مدت ۱۰-۹ ماه در چراگاه‌ها توسط چوپان‌ها به چرش برده می‌شود. ۳-۲ ماه باقی سال را مالداران برای گوسفندها جیره تهیه می‌دارند.

گوسفند وبز ۹۰۰۰ سال قبل در افغانستان و ایران اهلی گردیده و سپس به ترکیه و از آن پس به افریقا برده شده است. در بدخشان افغانستان تاکنون گوسفند وحشی بنام گوسفند مارکوپولوودر نورستان بزکوهی وحشی وجود دارد. در افغانستان انواع گوسفند وجود دارد که یکی از دیگر تا حدودی تفاوت دارند. نوع مشهور گوسفندهای افغانی عبارتند از قرغ هزاره گی، ترکی، قره قل، عربی، شینواری، بوری و چاری می‌باشد. محصولات گوسفند در افغانستان عبارتند از پشم قالین نمد گلیم کمپل البسه جیر، دریه، روده می‌باشد که همه ساله به خارج صادر می‌گردد. صادرات پوست قره قل یکی از اقلام عمده این کشور را تشکیل می‌دهد که سالانه از ۱۰۰-۵۰ میلیون دالر عواید بدست می‌آید.

انواع بزهای افغانی

طبق گزارش سازمان غذائی جهان افغانستان در سال ۲۰۰۳ دارای ۷،۳ میلیون بز بود. نگهداری بز در افغانستان سابقه طولانی دارد زیرا نورستان مادر بز کوهی نورستانی اند. در افغانستان معمولاً بز با گوسفند یکجا بچرا برده میشود. محصولات فرعی بز های افغانستان گوشت شیر پوست کشمیره میباشد. تولیدات کشمیره افغانستان الی ۱۰۰۰ تن در سال می باشد. در جهان تا فعلاً ۳۰۰ نوع بز وجود دارد که به مقاصد گوشت شیر پوست پشم و غیره تربیه میشوند. در افغانستان بز را برای چندین مقصد تربیه می نمایند. مرگ و میر بز نسبت به دیگر حیوانات زیاده تر میباشد.

ساختمان بز

در جهان ۳۰۰ نوع بز وجود دارد در افغانستان بز وحشی (مارخور) اهلی وجود دارد. بز اهلی عبارتند از کابلی، اسماری، قندهاری، مار خور کشمیری و نوع نسل جدید رهنما تاجکی و وطنی میباشد. از جمله بز اسماری بزرگتر میباشد. بزها پشم دار را یک کورکه دو کورکه و بدون کشمیره را لشه میگویند. مالداران بزها را غرض اینکه گوشت بهتر تولید نمایند خسی (عقیم) می سازند. در مارکیتها بزها را بنام قوچ قوچ نر گوزن عقیم گوزن غیر عقیم و بزغاله یاد می نمایند. در افغانستان عمر یک بز ۱۴-۱۰ سال میباشد. مالداران بزها را در سه ماه زمستان بار دار نگاه میدارند و در بهار چوپه بدنیا ما آورند. سن بار داری بز یک الی یکنیم سالگی است. معمولاً تعداد چوپه دو میباشد. یک بز در روزی ۲،۵-۲ لیتر شیر تولید می کند. بزها هر نوع علف را می خورند. داری چهار معده اند که در معده خود تولید پروتئین را می نمایند. ۵۱،۹٪ مالیکین بز کوچی ها اند.

نگهداری اشتر

شتر یک حیوان نشخوار کننده سه معدوی و پستاندار می‌باشد. شتر در مقابل تشنگی مقاومت زیاد دارد بدین منظور بنام کشتی صحرا یاد می‌شود. در افغانستان شتر تا اکنون مورد استفاد قرار می‌گیرند. مالداران شمال افغانستان، غرب و کوچی‌ها شتر تربیه می‌نمایند. ۸۰ فیصد انتقالات کوچی‌ها توسط شتر صورت می‌گیرد. علاوه بر آن شتر بمقصد گوشت شیر پوست و پشم تربیه می‌گردد. هکذا شتر بمقصد سپورت، تفریح، قاچاق اجناس، نیز استفاده دارد. معمولاً شترهای افغانستان دو کوهانه‌است ولی بتعداد زیادی یک کوهانه نیز وجود دارد.

ساختمان بدن

از اینکه زمستان افغانستان سرد و پر برف می‌باشد مردم در انتقالات از دو کوهانه استفاده می‌نمایند. شترهای دو کوهانه برف می‌خورند. شتر قدرت اینرا دارد که فاصله ۵۰-۴۰ کیلومتر را در یک ساعت سپری نماید. در افغانستان از شتر و قاطر بمنظور انتقالات اسلحه چوب در دره‌های پر خم پیچ نیز استفاده می‌نمایند. شتر دارای دندانهای تیز و لبان سخت است. یک حیوان انتقام جو و نر آن به صاحب ظالم اطاعت نمی‌کند. دارای ۳ معده بوده قدرت اینرا دارد که در ۱۵ دقیقه ۲۰۰ لیتر آبرابنوشد. شتر در موقع گرسنگی و تشنگی از بدن خود استفاده می‌نمایند. شترهای یک کوهانه قوی تر از دو کوهانه بوده می‌تواند وزن به اندازه ۲۵۰-۱۷۰ کیلو گرام را در ۴-۵ ساعت انتقال دهد. عمر طبیعی یک شتر نارمل ۵۰-۴۰ سال میباشد. شتر دارای گردن دراز بوده در موقع باربری توازن بدن را توسط گردن نگاه می‌دارد. وهم نسبت دراز بودن گردن از بته‌های سخت و خار های روی زمین استفاده می‌نمایند.

تاریخچه اهلی شدن اشتر در افغانستان

مردم شمال افغانستان بیش از ۴۵۰۰ سال قبل شتر را اهلی نموده بودند. قبلاً در این مناطق شترهای وحشی وجود داشت. بدین منظور شترهای دوکوهانه را بنام اشتر باختری یاد می‌نمایند. در کاروانهای راه ابریشم از شتر نیز استفاده می‌نمودند.

اسب های افغانی

تربیه اسب در افغانستان عمومیت داشته مردم از اسب بمقصد ترانسپورت و سپورت استفاده می نمایند. بجز مردم قزاق دیگر ملیتها از گوشت اسب استفاده نمی نمایند. مردم صرف از موی دم اسب برای دام شانندن استفاده می نمایند. اسب های افغانستان در جسامت فرق دارند. نوع اسپهای خوب افغانستان را بنام مزاری قطغنی ترکمنی هراتی و یابو(اسب ماده) می نامند. غذای خوب برای اسب جو است.

بز کشی

بزکشی یکی از بازیهای ملی افغانستان است. این بازی در ردیف بازیهای ملی و بین المللی افغانستان شمرده می شود. مردم از بک ترکمن و تاجیک صفحات شمال افغانستان به اسب علاقه داشته و چاپ اندازان ماهر دارند. بازی کنان بزکشی را بنام چاپ انداز می گویند. بازی بز کشی پس از سال ۱۳۴۵ در سطح جهان منحیث بازی افغانی شمرده شد. کشورهای ازبکستان تاجکستان ترکمنستان قزاقستان و قرغزستان که روابط تاریخی فرهنگی و نژادی با مردم شمال افغانستان دارد پس از دریافت استقلالیت این بازی را نیز جز سپورت ملی خود اعلان نموده است. بزکشی به صفت بازی فرهنگی کشورهای آسیا میانه شناخته شده است. امکان آن میردو که در آینده میلیونها تماشاچی برای این بازی مردانه اشتراک خواهند ورزید.

سگهای افغانی

سگ یک حیوان وفا دار به صاحب خود می باشد. سگهای اصیل افغانی سگهای مزاری پایی بنجر تازی می باشد. سگها در افغانستان به مقصد پاسبانی رمه و منازل، تفریح و سپورت نگهداری می شود. تقریباً در تمامی دهات و قریه جات گرک بوده و همیشه رمه های حیوانات را در زمستان مورد حمله قرار می دهند. سگهای رمه افغانستان خیلی قوی بوده در مقابل گله بزرگ از گرگها می جنگند. سگهای خانگی افغانستان آدم خور تربیه شده اشخاص مضمون را مورد حمله قرار می دهد. سگهای جنگی الی ۱۰۰۰۰۰۰ دالر قیمت میداشته باشد. سگ تازی افغانستان در تمام جهان مشهور بوده دارای قد بلند پشم زیاد گوشهای خیلی دراز می باشد بنام [[افغان هوند]] یاد می شود

ساختمان داخلی

دندانهای سگ خیلی قوی بوده قدرت شکستنده استخوانها را دارند. سگها ذکی هوشیار دارای بوی تیز بوده از فاصله های دور دشمن را از بو می شناسد. یک حیوان گوشت خوار بوده نوع وحشی و اهلی آن وجود دارد. در

افغانستان سگ‌های رمه‌الی ۱۲ سال زندگی می‌نمایند. سگ ماده می‌تواند الی ۱۶ چوپه دهد. سگ‌های مزاری دارای وزن ۱۶۰ کیلو گرام و طول قد آن یک متر می‌باشد.

سایر حیوانات

علاوه بر حیوانات یاد شده مردم حیوانات چون مرکب خرگوش را نگهداری می‌نمایند. تا اکنون پروژه‌های اقتصادی تولید پوست سمور سنجاب روباه وجود ندارد صرف از طریق شکار بدست می‌آورند. هکذا درین اواخر سازمان ملل و اداره همکاری کشور امریکا مردم را تشویق می‌نمایند تا پروژه‌های پرورش ماهی را رویدست گیرند. طور طبیعی در دریا‌های افغانستان بمقدار کافی ماهی‌های خورد و بزرگ وجود دارد. یکتعداد پروژه‌های تربیه ماهی نیمه فعال از سابق باقی مانده‌است این پروژه‌ها عبارتند از پروژه پرورش ماهی بند سروبی، نغلو، آمودریا، کجکی، کوکچه، داله و غیره می‌باشد.

مرغداری در افغانستان

افغانستان دارای ۱۲ ملیون پرنده بوده از جمله ۶ ملیون آن مرغ خانگی می‌باشد. انواع مرغ‌های افغانستان عبارتند از کلنگی، مرغ سفید، سابوری، پیوگک، کوسه و غیره می‌باشد. مرغ نر را بنام خراس و ماده را بنام ماکیان یاد می‌نمایند. تخم مرغ در تمام افغانستان حدود بیست نام دارد نام‌های مشهور آن تخم، هگی، خاکینه و سفال می‌باشد. در طول سال‌های قبل از ۲۰۰۲ مردم و دولت بنسبت ضعف اقتصاد، عدم امنیت، و عدم سهولت غرض دریافت وسایل مدرن مرغداری نتوانسته‌اند که فرهنگ مرغداری را گسترش دهند. با وجودیکه وزارت زراعت در مورد خدمات ارزنده انجام داده‌است. ولی عوامل نگذاشت این برنامه وسعت نماید. در زمان حکومت دوکتور نجیب اله گوشت مرغ از کشور چکوسلواکیا و هندوستان بقدر کافی وارد می‌گردید اما نه مرغ زنده. پس از سال ۲۰۰۲ که راه‌ها و شرایط اقتصادی مساعد گردیده‌است مردم تمام افغانستان آغاز بکار مرغداری نموده‌اند. فعلاً ۸۰٪ تجهیزات مرغداری از ایران و ۲۰٪ از اطیش وارد می‌گردد. ولی تا اکنون تولیدات نتوانسته‌است کفایت این جامعه را نماید. ۸۰٪ گوشت مرغ از کشورهای ایران پاکستان برزیل و ترکیه وارد گردیده صرف ۲۰ فیصد تولیدات وطنی می‌باشد. دانه مرغ و چوپه‌ها از ایران و پاکستان وارد می‌گردد. که خلاف موازین بوده باعث انتقال مرض از یک کشور به کشور می‌گردد.

پروژه‌های بزرگ مرغداری

پروژه مرغداری هلمند {HPP}: این پروژه به همکاری اداره کمک‌های امریکا (USAID) بنا شده است. پروژه مرغداری هلمند دارای ظرفیت تولید ۹۰۰۰۰۰ مرغ در یک ماه را دارد. تا اکنون بیشتر از یک میلیون مرغ را تولید نموده است. هکذا قدرت تولید ۷۵۰ تن خوراک مرغ را در یک ماه دارد. >

پروژه کاریابی زنان منازل

هدف از این پروژه مشغول ساختن زنان منازل و سهم گیری آنها را در ارتقاع سطح اقتصاد فامیلها می باشد. این پروژه توسط وزارت زراعت افغانستان، اداره همکاری‌های امریکا، سازمان غذایی جهان پیش برده می شود. این پروژه در اکثر ولایات تطبیق گردیده برای هر زن ۱۵ مرغ رایگان توزیع می شود.

شرکت سپین غر

این شرکت دارای ۱۲۰۰ اعضا بوده ساحه فعالیت و پرورش آن لغمان جلال آباد و کنر می باشد. ۸۵ فارم در لغمان و ۱۲۰ فارم در کنر دارد. ضرورت این شرکت در ماه ۱۰۰۰۰۰ جوچه است که ۳۰ هزار در جلال آباد تولید گردیده متباقی از پاکستان وارد می گردد.

مرغابی

افغانستان دارای ۳۳ رود خانه و دریاچه ها می باشد. با ساختن حوضها در کنار دریاها می توان مرغابی و ماهی را تربیه نمود. از اینکه تربیه مرغابی در کشورهای همسایه رشد نه نموده است بناً در افغانستان هم رشد نموده است.

فیل مرغ

تربیه فیل مرغ از قدیم در خانه ها مروج است. تا اکنون بشکل فارم بزرگ مروج نگردیده است.

سایر مرغان

پرورش پرندگان چون قاز، مرغابی، قطان، قره قش، و کبک زری در افغانستان خیلی ندرت می باشد. این نوع پرندگان را علاوه بر گوشت در پارکهای تفریحی بمنظور سرگرمی اطفال پرورش داده میشود. کبک باشه شاهین طوطی و سایر مرغان بشکل وحشی وجود دارد.

پرندگان خوش خوان

در افغانستان تا اکنون ۵۵۰ نوع پرنده دیده شده است. ۲ نوع آن نادر ۱۷ نوع آن جهانی متباقی در افغانستان و کشورهای همسایه وجود دارند. از جمله ۳۰۰ نوع پرنده خوش خوان ۱۲۰ آن شناخت گردیده است. که اکثریت این پرندگان را نمی توان در منازل نگاه داشت. پرندگان که در خانه نگه داری می شوند عبارتند از کنری قمری مینا سایره گل سر کبوتر کبک بودند طوطی می باشد. به جز از کنری تمام این پرندگان را شکار نموده و بعداً تربیه می نمایند. در کشورهای پیشرفته فروش و تربیه حیوانات و پرندگان یکی از پر درآمدترین بخش اقتصادی می باشد. از دیاد و پرورش این پرندگان در فارماها به تعداد پرندگان وحشی صدمه نزده بلکه پرندگان طبیعت را اضافه می سازد. (لست پرندگان افغانی و یکی پیدیا انگلیسی)

پرورش کبوتر

حدود ۳۰۰۰ سال قبل علاوه بر کبوتران وحشی کبوتران خانگی و رنگه در افغانستان وجود داشته است. زیرا تا اکنون کبوترهای وحشی وجود دارد. هکذا در ظروف و اشیا که از زیر خاک دریافت گردیده تصاویر، حک و نقش از کبوتر دیده شده است. بعضی از کبوتران رنگه از شیراز وارد گردیده است. تعداد هم توسط مغلیان وارد گردیده است. تربیه کبوتر سفید و رنگه در شمال افغانستان یا باختر صورت گرفته سپس به جنوب وارد گردیده است. در افغانستان در هر شهر بازار بزرگ از فروش پرندگان بخصوص کبوتر وجود دارد. مردم افغانستان به منظور تفریح کبوتر را نگه داری می نمایند. در افغانستان کبوتر نظر به رنگ خود قیمت دارد. کبوتران برنگهای سرخ شیرازی، زرد شیرازی، سیاه شیرازی، سوز شیرازی، سرخ پتین، سبز پتین، سیاه پتین، زرد پتین آتشی که صاف باشد. کبوتر که دارای رنگهای اضافی، غار بینی آن کلان چشم سرخ، پای خراب داشته باشد جنس خوب نبوده قیمت آن ارزان می باشد. قیمتی ترین و کمیاب ترین کبوتر دوچپ است که هر بال آن یک رنگ داشته باشد. مثلاً یک بال سیاه و دیگر آن سرخ یا رنگ دیگر باشد. کبوتران کم قیمت بوز، سیاه مینا، یک خال و صحرایی می باشد. نوع دیگر کبوتران را بنام ملاقی می گویند که در هوا ملاق می زند. کبوتر نامه رسان خیلی ندرتاً یافت می شود. این کبوتر قدرت این را دارد تا فاصله ۱۸۰۰ کیلومتر را طی نماید.

منابع

- * دومین سر شماری حیوانات بقسم نمونه گیری در سال ۲۰۰۳ انجام توسط سازمان غذایی جهان اجرا شد
<http://www.fao.org/english/newsroom/news/2003/25511-en.html>
- * ۱. سر شماری تعداد حیوانات در افغانستان نوشته نوشته ایروین نورتاف از اداره سازمان غذایی جهان
<http://www.fao.org/english/newsroom/news/2003/25511-en.html>
- * ۲. گزارش ونتایج [مارکیت دامداری در افغانستان] نوشته در وبگاه پروژه های صلح در افغانستان
http://cnrit.tamu.edu/peace/market_assessment.html
- * علفزارها و نباتات چراگاههای افغانستان نوشته دکتور اولیف تایمن در وبگاه سازمان غذایی جهان
<http://www.fao.org/ag/AGP/AGPC/doc/Counprof/AFGAN.html>
- * عوامل که باعث بزمرگی میشود نوشته عبدالقدیر قدسی دیپارتمنت پوهنزی و ترنری کابل دانشگاه کابل
کار اعمار یک بخش مرغداری با حمایت مالی موسسه " یو. اس. آی. دی " یا دفتر خدمات انکشافی آمریکا درلیسه زراعت ولایت بغلان، اخیراً
آغاز شده است در وبگاه بین المللی دوچ وبله <http://www.dw.de/dw/article/0,,4005805,00.html>
- * اولین کوپراتیف مالدار و مرغداری زنانه در بامیان نوشته وبگاه شبکه اطلاع رسانی افغانستان
<http://www.afghanpaper.com/nbody.php?id=12138>
- * سازماندهی زنان منازل و بیکار افغانستان غرض تربیه مرغبنمطور تقویه اقتصادی در وبگاه سازمان غذایی جهان نوشته دکتور تهماس آر فاتوروی
<http://globalfoodchainpartnerships.org/cairo/papers/TomFattoriAfghanistan.pdf>
- * معلومات مکفی در مورد ساختمان داخلی هر حیوان و یکی پیدیا انگلیسی
پروژه تحقیقاتی اداره کمکهای امریکا در مارکیتهای افغانستان در مورد تعداد مصارف نوعیت و ملیت های فروشنده
<http://cnrit.tamu.edu/peace/pdfs/Dari%20Translation%201st%20Livestock%20Market%20Rep.pdf>
- اهمیت ورول مالدار و مرغداری در افغانستان. فروش گوسفند به ایران در سال ص
<http://www.institute-for-afghan-studies.org/Afghan%20Reconstruction/Livestock/aflvstk.pdf>

<http://www.areu.org.af/Uploads/EditionPdfs/929D-Opportunities%20for%20Pro-Poor%20Agricultural%20Growth%20SP%202009.pdf>

مرکز حمایه محیط زیست دانشگاه کشاورزی افغانستان

<http://www.ecfa-afghanistan.de/2009-06-14-11-06-08.html>

غذای حیوانات اهلی در افغانستان در وبگاه دانشگاه کالفرنیا امریک

http://afghanag.ucdavis.edu/c_livestock/fact-sheets/FS_Live_Afgh_Feed_Crop_options.pdf

حمایت از چراگاه های افغانستان

http://afghanag.ucdavis.edu/c_livestock/fact-sheets/FS_Live_Grazing_Challenges_Afghan.pdf

معلومات عمومی در مورد گاوهای افغانی. در وبگاه دانشگاه کالفرنیا نوشته مارک بیل

http://afghanag.ucdavis.edu/c_livestock/cattle

گاوهای سمندگان القاح متنوعی می‌گردد پڑواک

<http://www.pajhwok.com/en/node/112894>

اهلی شدن بز و گوسفند در افغانستان

<http://www.madehow.com/Volume-4/Milk.html>

گوسفند مارکوپولو را برای اولین بار سیاه انگلیسی به جهان معرفی نمود.

<http://programs.wcs.org/afghanistan/Wildlife/MarcoPoloSheep.aspx>

۸۰ فیصد تجهیزات مرغداری از کشور ایران وارد می‌گردد اخبار ای. تی پی

<http://www.itpnews.com/byn-almll/ryys-yk-shrkt-mrghdary-afghan-hshtad-drsd-tjhyzat-mrghdary-hay-afghanstan-az-ayran-tamyn-my-shvd.aspx?Itemid=33>

انتقال پروژه مرغداری به سکتورهای خصوصی در وبگاه اداره کمکهای امریکا

http://afghanistan.usaid.gov/en/USAID/Article/2248/USAID_Transitions_Poultry_Farm_to_Private_Invest

or